

Domstol ikke har tiltaget sig en Jurisdiktion, som efter danske Retsgrundsætninger ikke kunde tilkomme den, og at Dommen ikke gaar ud paa noget, der efter dansk Ret ikke kan fremtvinges ved Eksekution. Den første af disse Betingelser er udtryffeligt optagen i Konventionens Art. 13; de to andre vilde ved den heromhandlede Art Domme altid være opfyldte, idet enhver, der frivillig som Sagsøger eller Intervenant underkaster sig den fremmede Domstols Afgørelse, ogsaa maa være underkastet dens Afgørelse med Hensyn til Procesomkostningspørgsmaalet, og Dommen, for saa vidt disse angaa, altid kun gaar ud paa Eksekution til Pengebetaling. Særlig maa endnu fremhæves, at det af Forhandlingerne paa Konferencen i Haag i 1894 fremgaar, at man ved Tiltrædelsen af Art. 12 ikke kan anses at have paataget sig nogen Forpligtelse til at fjerne de Hindringer, som Børneregsreglerne i enkelte Tilfælde kunne lægge i Vejen for, at en Dom af den heromhandlede Art kan gøres eksigibel her i Riget.

Fremdeles udkræver heller ikke Konventionens 4de Afsnit om fri Proces nogen Lovændring. Det er nemlig alt for længst fastslaaet, at fremmede — derunder ogsaa fremmede, der ikke have Bopæl eller Ophold her i Landet — under Forudsætning af Genfærdighed kunne erholde fri Proces for danske Domstole.

Det vil saaledes ses, at der ved Konventionens Tiltrædelse vil være stræket danske Undersaatter Afgang til i samtlige europæiske Lande med Undtagelse af England, Rusland, Østerrig-Ungarn og Staterne paa Balkanhalvøen, at saa Dokumenter forkyndte paa behørig Maade, at slippe for Kaution eller Depositum i Tilfælde af Sagsanlæggelse, og under Forudsætning af Trang at erholde fri Proces, uden at der i saa Henseende vil være at bringe noget virkeligt Offer fra dansk Side eller at foretage nogen Forandring i den bestaaende danske Lovgivning.

Hvad derimod angaar Konventionens 2de Afsnit angaaende „commissions rogatoires“ (Anmodninger om Forretagelse af Bevis handlinger og lignende procesuelle Handlinger), vil derimod en Lovændring være fornøden, for at Danmark kan tiltræde Traktaten; medens der nemlig intet er til Hinder for, at Danmark uden videre forpligter sig til at efterkomme de fra Udlandet hertil indkomnede Anmodninger om Bidnesføring, Eds Modtagelse o. lign. — hvad man faktisk allerede i lang Tid frivillig har gjort — ville danske Undersaatter ikke kunne komme til at opnaa en lignende Fordel over for de fremmede kontraherende Stater, uden den

Medvirkning fra de danske Retters Side, som Konventionen forudsætter, men som Retterne efter den gældende danske Proceslovgivning hverken ere forpligtede eller berettigede til at yde. Det er hovedsagelig for at gøre det muligt for Danske ogsaa paa dette Hovedpunkt at drage den Fordel af Konventionen, som den tilsigter at byde, at nærværende Lovforslag fremkommer. I Norge er alt et tilsvarende Forslag vedtaget og udkommet som Lov under 28. Juni d. A.

Med Hensyn til de heromhandlede Anmodninger fra en juridicel Myndighed i en Stat til den kompetente Myndighed i den anden Stat om at „foretage Bevis handlinger eller andre retslige Handlinger“, skal foreløbig bemærkes, at disse tilhneladende noget vide Udtryk særlig tage Sigte paa judicielle Handlinger vedrørende Bevisoptagelsen (altsaa især Afhørelse og Edsfæstelse af Vidner, Modtagelse af Parts Ed og Optagelse af Syn og Skøn) og navnlig ikke vilde finde Anvendelse paa Anmodninger om at fuldbyrde en af fremmed Domstol assagt Dom eller om at iværksætte en af fremmed Ret besluttet Arrest eller lignende Handling, hvis Gyldighed er betinget af Stadfæstelse gennem Sagsmaal i det Land, hvor den er foretagen, eller endelig om at inddrage Midler, beboende her i Riget, under en i Udlandet stedfindende Konkurs eller Skiftebehandling.

Efter vor nu gældende Lovgivning er det som bekendt i den ordinære Proces overladt til Parterne selv at træffe Foranstaltning til alle Bevislighederes Tilvejebringelse, uden at de have Afgang til at saa nogen Afgørelse af Domstolen om, at en Bevisoptagelse skal finde Sted. Den eneste Maade, hvorpaa vore Domstole, saavidt vides, hidtil ere traadte hjælpende til, er den, at der i vedkommende Sag er tiltaet Udættelse i det udtryffelige Djemed at foranstalte en Bevisoptagelse i Udlandet. Det har saa været Parternes egen Sag, at søge at saa saadan Bevisoptagelse iværksat. Hvorvidt de kunne opnaa en fremmed Rets Medvirken, vil imidlertid i Mangel af traktatmæssige Bestemmelser desangaaende altid stille sig meget problematisk, og selv om f. Eks. Thykland hidtil i enkelte Tilfælde efter nogen Vanskelighed har indladt sig paa at tage private, ved Regeringens Foranstaltning fremsendte, Reservationer til Følge, vil, naar først Konventionen er traadt i Kraft, en lignende Villighed næppe kunne paaregnes i Forhold til en Stat, der holder sig udenfor Konventionen. Parterne ere i saa Fald henviste til ved Hjælp af fremmede Sagsførere eller de danske Konsuler at søge tilvejebragt enten rent private eller for Notar eller Konsul